

Handläggare

Monica Petersson

Datum

2017-08-11

Diarienummer

OSN-2017-0390

Omsorgsnämnden

Upphandling av estetisk verksamhet inkluderande arbetsträning för unga med funktionsnedsättning**Förslag till beslut**

Omsorgsnämnden föreslås besluta

- att** uppdra till omsorgsförvaltningen att ta fram förfrågningsunderlag för upphandling av estetisk verksamhet inkluderande arbetsträning omfattande 25 årsplatser, samt
- att** ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en ramupphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) enligt modellen bästa förhållande mellan pris och kvalitet.

Sammanfattning

Syftet med upphandlingen är att Uppsala kommun ska tillhandahålla en förebyggande insats som riktar sig till unga vuxna med funktionsnedsättning för att underlätta och stödja vägen ut i arbetslivet eller en återgång till studier. Iris Hadar AB har sedan 2008 haft avtal med kommunen för att bedriva ett estetiskt program, parallellt med kommunens övriga verksamheter för målgruppen. Nuvarande avtal sträcker sig mellan 2014-07-01 – 2018-06-30.

Eftersom verksamheten fungerar bra för målgruppen och det finns behov av denna typ av insats föreslår förvaltningen att verksamheten upphandlas igen. Under 2016 har den totala kostnaden för det estetiska programmet uppgått till 2,56 mkr. Kostnaden per årsplats är 102 883 kr. I föregående upphandling användes modellen bästa förhållande mellan pris och kvalitet varför nämndens föreslås använda den även denna gång.

Ärendet

Unga vuxna med funktionsnedsättning är en grupp som i högre grad än andra ungdomar är långtidsarbetslösa och det är viktigt att hitta lämpliga förebyggande insatser som förkortar tiden utanför arbetslivet. Enligt socialtjänstlagen ska ”socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.”

Omsorgsnämnden har i nuläget ansvar för verksamheter som bedriver sysselsättnings- och arbetsrehabiliterande insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning. Målgruppen för dessa insatser är personer med en psykisk funktionsnedsättning som står långt ifrån arbetsmarknaden och insatserna syftar till att individerna utifrån ett långsiktigt perspektiv och utifrån sin förmåga ska öka sina möjligheter att närma sig arbetsmarknaden, studier eller andra kompetenshöjande insatser.

Arbete och sysselsättning för unga vuxna

Arbetsmarknadsnämnden är både socialnämnd, utbildningsnämnd och arbetslöshetsnämnd. Nämnden ansvarar bl.a. för arbetsfrämjande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt ekonomiskt bistånd. Arbetsmarknadsnämndens har inom jobbcener verksamheter för arbetsträning och arbetsrehabilitering. I Arbetsförmedlingens verksamhet finns för unga vuxna som är arbetslösa och har ett större behov av stöd Ung framtid som fram till 2017-06-30 var UngKOMP. UngKOMP var ett nationellt projekt som drevs av Arbetsförmedlingen i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och Europeiska socialfonden. Målgruppen för UngKOMP som från och med 2017-07-01 ingår i Ung framtid på Arbetsförmedlingen är ungdomar 16-24 år som Arbetsförmedlingen eller kommunen bedömer har behov av ett sammanhållet stöd från flera parter för att etablera sig på arbetsmarknaden.

Inom omsorgsnämnden finns verksamheter för personer med psykiska funktionsnedsättningar som står långt från arbetsmarknaden. Capella och Snidar är två sociala företag där nämnden står för kostnaderna för handledare m.m. IPS-Arbetscoacher arbetar efter metoden Individual Placement and Support. Verksamheten stöder personer med psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning till att både få och kunna behålla ett arbete. Metoden har enligt forskning visat sig mer framgångsrik än andra metoder när det gäller att hjälpa personer ut i anställning. IPS-Arbetscoacher lyckades 2016 med att 27 procent av de ca 60 personer som skrivits in i projektet arbetade eller studerade. Nämnden startade 2017 ett projekt med stöd mot studier, Supported education, för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Projektet ska 2017 omfatta 20 deltagare och 2018, 30 deltagare.

Hikikomori har funnits sedan 2010 och riktar sig till personer mellan 18 -35 år som isolerar sig hemma. Syftet med verksamheten är att hjälpa deltagarna att bryta isolering, att få tillgång till rätt stöd och behandling samt att komma vidare i planering av studier och arbete.

Projekt Närvårdsteam neuropsykiatri är ett samarbetsprojekt med Region Uppsala som finns för personer som har eller som tror själva att de har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Projektet har till uppgift att ge tidiga, förebyggande och samordnade insatser. Antalet personer som fått insats via Närvårdsteamet är i genomsnitt 100 personer per månad. Projektmedel från Socialstyrelsen finns för 2017 och 2018.

Estetisk verksamhet med arbetsträning för unga vuxna med funktionsnedsättning

Deltagarna i det estetiska programmet är unga vuxna i åldrarna 18-30 år varav cirka 80 procent är under 25 år. Några personer omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret.

Deltagarna har ofta i kombination någon form av psykisk ohälsa och neuropsykiatriskt funktionsnedsättning. I genomsnitt har cirka 65 procent grundskoleutbildning, 28 procent har gymnasial utbildning och cirka 7 procent eftergymnasial utbildning. Det sätt som deltagarna försörjer sig varierar för varje år. Merparten har aktivitetsersättning/sjukpenning och cirka en tredjedel har försörjningsstöd. Några personer försörjs av sina föräldrar/sin partner. Under åren har det varierat vilken myndighet som hänvisar flest deltagare. Det är den estetiska verksamheten som sköter rekryteringen av deltagare. Om plats saknas finns det möjlighet att ställa sig i kö. I april 2017 fanns en kö på fem personer. Deltagarna har de senast två åren kommit till verksamheten via kontakt med landstinget 45-70 procent, via socialtjänsten 12-35 procent eller har tagit en egen kontakt 7-18 procent. Ett fåtal personer har kommit via Arbetsförmedlingen eller Navet.

Inom Region Uppsala är det i huvudsak psykiatrimottagningen Unga vuxna som hänvisar till den estetiska verksamheten. Inom kommunen är det huvudsakligen försörjningsstödsenhet 4 från arbetsmarknadsförvaltningen som hänvisar personer till det estetiska programmet. Unga personer som har psykiska funktionsnedsättningar och som står långt från arbetsmarknaden tillfrågas om de är intresserade. Försörjningsenhet 4 hänvisar personer beroende på dennes intresse och förmåga till olika verksamheter. Vanligtvis har de som hänvisas till den estetiska verksamheten beslut om boendestöd och/eller kontaktperson. Vid telefonintervjuer är både kuratorer och socialsekreterare positiva till Iris Hadar ABs verksamhet.

Det företag som för närvarande har avtal gällande estetisk verksamhet är Iris Hadar AB. Det estetiska programmet startade efter en första upphandling i maj 2008. Efter ett års option för 2009 och ny upphandling 2010, som Iris Hadar AB tog hem, fortsatte Iris Hadar AB att bedriva verksamheten på uppdrag av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. En ny upphandling 2014 resulterade i att Iris Hadar AB återigen vann upphandlingen och nytt avtal tecknades för 2014-07-01 – 2016-06-30 med möjlighet till förlängning i två år. Det nuvarande avtalet går ut 2018-06-30. Då verksamheten fungerar bra för målgruppen och det finns ett behov av denna typ av insats föreslår förvaltningen att en estetisk verksamhet med arbetsträning upphandlas igen.

Programmet är upplagt så att deltagarna startar med ett grundprogram för att pröva på olika tekniker och uttryckssätt för att därefter kunna välja att arbeta mer med de uttryckssätt som de är intresserade av. Måleri, teckning och keramik är några områden i programmet samt film och foto, musik, sömnad och skrivande. I programmet ingår även hälsofrämjande aktiviteter som motion, avslappning och medveten närvaro. De arbetar också med att öka deltagarnas kunskap om kost, sömn och hälsa.

Varje deltagare har en mentor under tiden på Iris Hadar AB, som kan vara upp till två år. Mentorn ansvarar för att tillsammans med deltagaren upprätta en personlig plan, med individuella mål, behov och aktiviteter. Planen dokumenteras i deltagarnas egen portfolio d.v.s. deltagarens egen mapp med arbeten som genomförts m.m. Samtliga mentorer är utbildade beteendevetare med vidareutbildning i kognitiv beteendeterapi.

Verksamheten bedrivs alla vardagar och deltagarna har aktiviteter i lokalerna 5 timmar/dag där deltagarna har strukturerade scheman med estetiska pass och eget arbete. En del av verksamheten består i möjligheten att praktisera/arbetsträna externt utöver den tid deltagaren deltar i programmet. Praktikplatser väljs utifrån deltagarens intresse och förmåga. I juni 2017 arbetade eller studerade sex personer deltid parallellt med programmet och en person hade praktik.

Ungefär 60 procent av personerna deltar ett och ett halvt till två år. Tendensen är att deltagare medverkar i programmet en längre tid, upp till två år, och de som avslutas tidigare gör det på egen begäran efter en kort tid.

Hur länge deltagarna, vars insatser har avslutats, har deltagit i estetisk verksamhet	2015	2016
< 3 månader	7	8
3-6 månader	3	
6-12 månader	2	10
13-24 månader	17	4
Summa	29	22

Under 2016 har Iris Hadar AB arbetat med 46 deltagare. Av dessa har 22 deltagare avslutats under året, fyra män och 19 kvinnor. Eftersom en stor andel enbart har avslutat grundskolan arbetar verksamheten för att de ska avsluta sina gymnasiestudier. Deltagarna studerar nästan uteslutande på komvux eller folkhögsskola.

Avslutade deltagare				
Orsak	2015		2016	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Studier	11	38 %	6	27 %
Arbetsmarknadsåtgärder	2	8 %	2	9 %
Arbete	1	4 %	0	
Förstärkta samarbetet mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen	2	8 %	0	
Behandling/till landstinget	4	14 %	5	23 %
Låg närvaro	3	10 %	2	9 %
Dåligt mående	0		4	18 %
Passade inte in i estetiska programmet	4	14 %	1	4 %
Annan insats	2	8 %	0	
Uppehåll			2	9 %
Summa	29	100	22	100

Iris Hadar AB genomför varje kvartal en enkät till deltagare. Helhetsomdömet av verksamheten var 4,1 år 2015 på en femgradig skala med en svarsfrekvens på 84 procent och 4,3 år 2016 med en svarsfrekvens på 55 procent. Enkäten är webbaserad och besvaras utan coachernas närvaro.

Utöver ovanstående aspekter som ska tas med i upphandlingen bör deltagarna följas upp på ett bättre sätt än tidigare. I en biståndsbedömd verksamhet är det biståndshandläggarens/socialsekreterarens uppgift att följa upp på ett individuellt plan. I en icke-biståndsbedömd verksamhet så bör det vara verksamhetens uppgift. Detta för att säkerställa att insatsen ger ett resultat även på längre sikt.

Ekonomiska konsekvenser

Medel för en upphandling av en estetisk verksamhet inkluderande arbetsträning för unga med funktionshinder finns inom nämndens budgetram för arbetsmarknadsinsatser 2018. Om anbudet väsentligt överstiger nämndens budgetram kommer nämndens upphandlingsutskott att ta ställning till om upphandlingen ska avbrytas.

Konsekvenser för jämställdhet

De senaste fyra åren har det varit en stor övervikt av kvinnor i verksamheten. Generellt är det fler kvinnor som söker till gymnasiets estetiska program och fler kvinnor som är intresserade av konst. Fler män än kvinnor är intresserade av musik. Det är viktigt att ha ett jämställdhetsintegrerat arbetssätt inom verksamheten.

Tillgänglighet

Förslaget har inte några konsekvenser för tillgänglighet.

Barnperspektiv

Verksamheten är till för unga vuxna och är därmed positivt för den målgruppen.

Omsorgsförvaltningen

Tomas Odin
direktör